

ZELENA SHEMA SLOVENSKEGA TURIZMA

REZULTATI ANKETIRANJA TURISTIČNEGA GOSPODARSTVA DESTINACIJE BLED v letu 2024

Poleg tega, da trajnostni razvoj destinacije pomembno prispeva k dolgoročni uspešnosti in ohranjanju naravne in kulturne dediščine, znatno vpliva tudi na zadovoljstvo prebivalcev, obiskovalcev in nenazadnje turističnega gospodarstva v destinaciji.

Analiza rezultatov anketiranja turističnega gospodarstva bo skupaj z analizo rezultatov anketiranja prebivalstva in obiskovalcev v destinaciji pripomogla k učinkovitemu naslavljanju izzivov, ki jih prinaša turizem, prepoznavanju najbolj perečih področij, soustvarjanju odgovornega načrtovanja razvoja turizma in usmerjanja obiskovalcev v destinaciji ter nenazadnje k izboljšanju kakovosti destinacije Bled.

Postopek anketiranja

Anketiranje je potekalo v mesecu marcu in aprilu 2024.

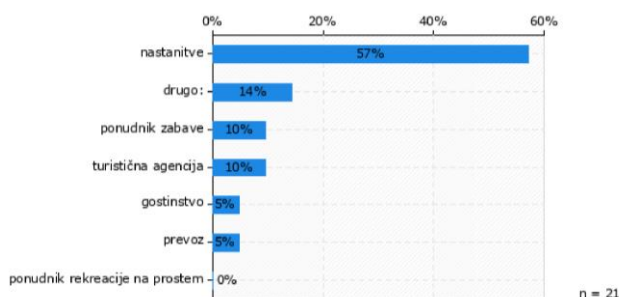
Zadovoljstvo deležnikov turističnega gospodarstva na Bledu smo preverili z uporabo anketnih obrazcev STO, ki so jih akterji turističnega gospodarstva imeli priložnost izpolniti v obliki spletne ankete na www.1ka.si. K izpolnitvi anketnega vprašalnika smo jih pozvali preko objav na naši spletni strani, družbenih omrežij ter prek osebnega stika. Anketiranje je bilo anonimno, o čemer so bili tudi obveščeni.

Analiza rezultatov vzorca

V anketi je sodelovalo 21 turističnih gospodarstev, vendar pa vse ankete niso bile v celoti izpolnjene.

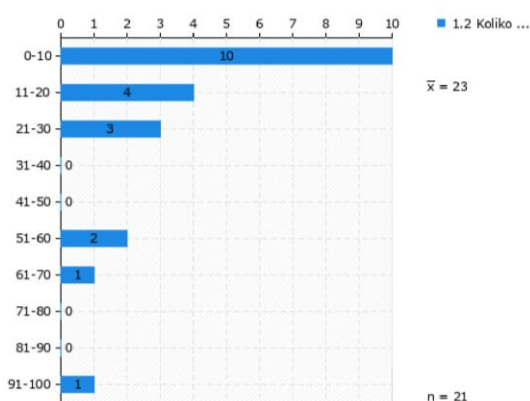
Od 21 podanih veljavnih odgovorov je kot svojo prevladujočo dejavnost izbralo nastanitveno dejavnost 12 turističnih gospodarstev, po 2 pa ponudbo zabave in turistično agencijo. Pri enem sodelujočem je prevladujoča dejavnost gostinstvo in pri

drugem prevozu. Trije, ki so za prevladujočo dejavnost označili 'drugo', je 1 navedel administrativno pomoč, 1 sto in 1 izobraževanje.

Graf 1: prevladujoča dejavnost sodelujočih turističnih gospodarstev v odstotkih.

Na vprašanje, koliko časa podjetje že opravlja prevladujočo dejavnost, je od 21 odgovorov kar 10 turističnih gospodarstev podalo odgovor od 0 do 10 let. Najdlje podjetje prevladujočo dejavnost opravlja 100 let, medtem ko je minimum opravljanja te dejavnosti 2 leti. Graf 2 prikazuje številčno razporeditev podjetij po podanem kriteriju.

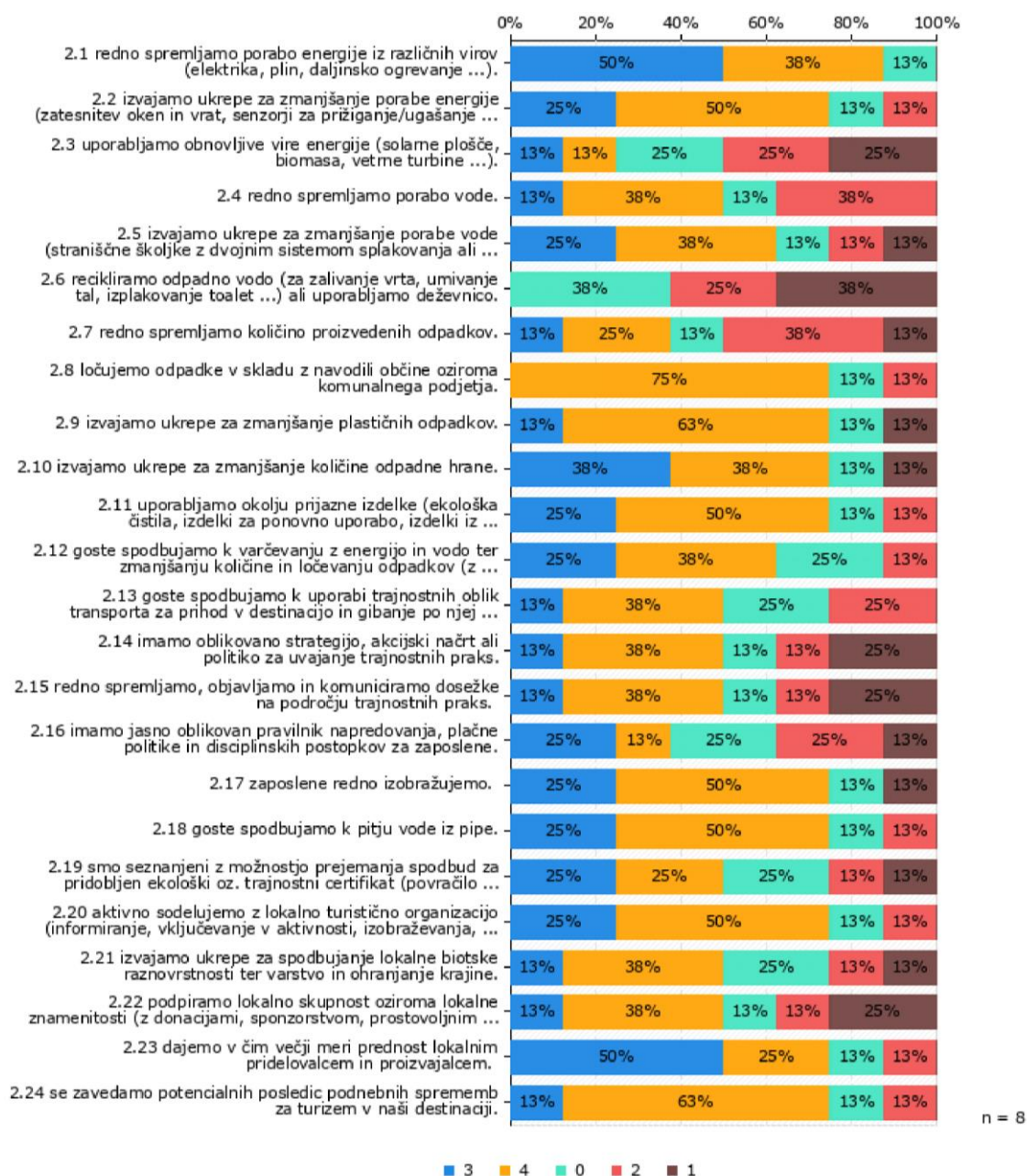
Graf 2: opravljanje prevladujoče dejavnosti podjetij v letih.

25,2

redno zaposlenih delavcev turistična gospodarstva povprečno zaposlujejo na letni ravni

Na vprašanje, koliko ljudi zaposlujejo preko leta, je vseh 21 turističnih gospodarstev podalo veljavne odgovore. Vprašanje je bilo razdeljeno na redno zaposlitev, začasno zaposlitev in pripravnike. Povprečno turistična gospodarstva na letni ravni zaposlujejo 25,2 redno zaposlenih, 10,5 začasnih delavcev ter 2,0 pripravnikov. Redno zaposleni tako predstavljajo 68 % vseh zaposlenih, začasnih delavcev je na podlagi razpoložljivih podatkov slabih 28 %, pripravnikov pa 5 %.

V nadaljevanju predstavljamo rezultate v zvezi s samoocenitvijo turističnih gospodarstev glede posameznih trditvev v anketnem vprašalniku. Podjetja so na trditve odgovarjala z izbiro 4 = da, v polni meri, 3 = da, a lahko še napredujemo, 2 = ne, vendar razmišljamo o tem, 1 = ne, o tem ne razmišljamo, 0 = ni relevantno, ker aktivnosti niso povezane z našo dejavnostjo. Odgovore je podalo 8 podjetij. Odgovore prikazuje graf 3.

Graf 3: ocena podjetij glede strinjanja s posameznimi trditvami.

Skoraj 90 % ponudnikov spremlja porabo energije, od tega pa jih slaba polovica meni, da lahko še napredujejo. 75 % izvaja ukrepe za zmanjšanje porabe energije in tudi tu jih polovica meni, da na tem področju lahko napredujejo. Odgovori na tretjo trditev glede uporabe obnovljivih virov energije so bili bolj razpršeni, kljub temu pa jih večina ne uporablja.

Porabo vode redno spremlja 86 % turističnih gospodarstev. Skoraj 72 % pa izvaja ukrepe za zmanjšanje porabe vode, od tega jih slaba polovica meni, da lahko z dodatnimi aktivnostmi porabo še zmanjša.

Odpadne vode ne reciklira nihče, kljub vsemu pa o tem razmišljajo v dobrih 2/5 turističnih gospodarstev. Količino proizvedenih odpadkov jih spremlja slaba polovica, poleg tega večina ločuje odpadke v skladu z navodili občine oziroma komunalnega podjetja (86 %).

Prav tako 86 % izvaja ukrepe za zmanjšanje plastičnih odpadkov, vendar jih večina meni, da tu lahko še napredujejo v smeri boljših rezultatov. Podobni rezultati so izraženi v zvezi z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje količine odpadne hrane. Okolju prijazne izdelke uporablja več kot 4/5 vprašanih, a se jih 2/3 zaveda, da se na tem področju lahko še izboljšajo.

Prav tako 86 % izvaja ukrepe za zmanjšanje plastičnih odpadkov, vendar jih večina meni, da tu lahko še napredujejo v smeri boljših rezultatov. Podobni rezultati so izraženi v zvezi z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje količine odpadne hrane. Okolju prijazne izdelke uporablja več kot 4/5 turističnih gospodarstev, a se jih 2/3 zaveda, da se na tem področju lahko še izboljšajo.

Več kot 70 % turističnih gospodarstev spodbuja goste k varčevanju z energijo in vodo ter zmanjšanju količine in ločevanju odpadkov, slabih 60 % pa k uporabi trajnostnega transporta za prihod v destinacijo in gibanje po njej.

Dobra polovica ima oblikovano strategijo, akcijski načrt ali politiko za uvajanje trajnostnih praks, hkrati pa o tem ne razmišlja slaba tretjina.

Glede jasno oblikovanega pravilnika napredovanja, plačne politike in disciplinskih postopkov za zaposlene je polovica odgovorila pritrdilno, da pa zaposlene redno izobražujejo, je pritrdilo 3/4 podjetij. Polovica meni, da imajo tu še možnosti za izboljšave in napredek.

Goste k pitju vode iz pipe spodbuja več kot 4/5 vprašanih.

75 % turističnih gospodarstev je seznanjenih z možnostjo prejemanja spodbud za pridobljen ekološki oz. trajnostni certifikat. Spodbudno je tudi, da kar dobrih 85 % turističnih gospodarstev aktivno sodeluje z lokalno turistično organizacijo, od tega jih slabih 60 % verjame, da se sodelovanje lahko še izboljša.

Ukrepe za spodbujanje lokalne biotske raznovrstnosti ter varstvo in ohranjanje krajine izvaja polovica turističnih gospodarstev, 57 % pa jih na različne načine tudi podpira lokalno skupnost oziroma znamenitosti. Poleg tega velika večina (slabih 90 %) v veliki meri daje prednost lokalnim pridelovalcem in proizvajalcem, vendar to želi še dodatno izboljšati več kot polovica.

In nenazadnje, skoraj vsi se z vso resnostjo zavedajo podnebnih sprememb za turizem v destinaciji.

Ukrepi za zmanjšanje rabe energije: zabeleženi so bili 3 veljavni odgovori, ki so navajali naslednje ukrepe: postavitve sončnih elektrarn na novih objektih, prezračevanje ter definiranje stalne temperature v hotelskih sobah z možnostjo regulacije temperature uporabnikov hotelske sobe za +/-2°C, avtomatski izklop klime ob odprtem oknu ter redno spremljanje porabe energije.

Ukrepi za zmanjšanje rabe vode: tu sta bila zabeležena le 2 veljavna odgovora, ki sta kot ukrepe opredelila doslednost pri namestitvah omejevalcev pretoka vode na pipah, varčnih kotličkov za splakovanje vode ter redno spremljanje porabe vode.

Ukrepi za zmanjšanje količine plastičnih odpadkov: zabeleženi so bili 3 veljavni odgovori. Ponudniki izpostavljajo predvsem ukinitve embalaže za enkratno uporabo, uporabo papirnate embalaže ter uporabo dispenzerjev za milo.

Ukrepi za zmanjšanje količine odpadne hrane: zabeleženi so bili 3 veljavni odgovori, ki so navajali naslednje ukrepe: optimiziranje porabe hrane in velikosti porcij; manj nakupovanja; opozarjanje gostov, naj si na krožnike naložijo toliko hrane,

kot jo bodo pojedli; planiranje porabe materiala za obroke glede na število prijavljenih gostov; kompostiranje zavržene hrane.

Lokacija objavljanja dosežkov na področju uvajanja trajnostnih praks: zabeležena sta bila 2 odgovora. Eden izmed ponudnikov je zapisal, da dosežkov ne objavlja nikjer, drugi pa na različnih mestih: na spletni strani podjetja, preko novic znotraj podjetja, obveščanje lokalne skupnosti preko lokalnih medijev in spletnih strani, obveščanje partnerja doves fee, pooblaščenca za pridobitev certifikata green key / zeleni ključ.

Izobraževanje zaposlenih: med 3 pridobljenimi odgovori ponudniki navajajo varstvo pri delu, interna izobraževanja ter razna izobraževanja o vinih in hrani.

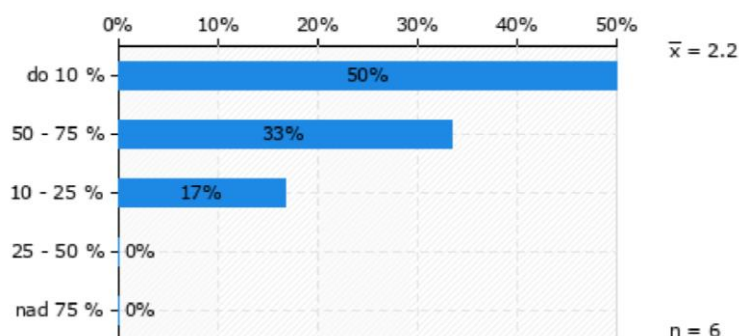
Sodelovanje pri aktivnostih z lokalno turistično organizacijo: dva ponudnika sta v odgovorih zabeležila predvsem sodelovanje na sejnih in ostalih dogodkih, čistilnih akcijah ter donatorstvo in sponzorstvo.

Sodelovanje pri ukrepih za spodbujanje lokalne biotske raznovrstnosti ter varstvo in ohranjanje krajine: ukrepe sta zabeležila 2 ponudnika in navedla uporabo BLS izdelkov, zasad medonosnih rastlin, sajenje novih dreves ter obrezovanje dreves v skladu s priporočili.

Načini podpiranja lokalne skupnosti oziroma lokalnih znamenitosti: zabeležili smo 2 veljavna odgovora, ki navajata podporo lokalnih društev, ozaveščanje in opozarjanje obiskovalcev in zaposlenih glede kulturne in naravne dediščine kraja ter podpiranje usmerjanja turističnih tokov.

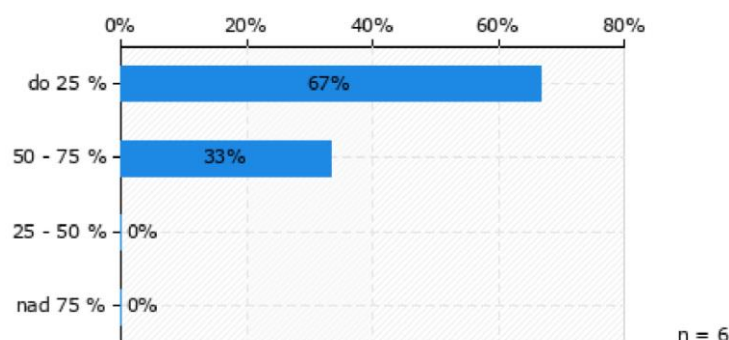
Na vprašanje **glede potencialnih posledic podnebnih sprememb za turizem v destinaciji** so bili zabeleženi 4 veljavni odgovori, v katerih kot potencialne posledice anketirani navajajo neenakost sezone, upad obiska zaradi zelenih zim, nevzdržno vročino, višje povprečne temperature, onesnaženost jezera in manjšo biotsko raznovrstnost ter naravne katastrofe.

Na vprašanje, kolikšen odstotek energije turistična gospodarstva pridobivajo iz obnovljivih virov energije, je bilo zabeleženih 6 veljavnih odgovorov. 50 % jih navaja, da na tak način pridobijo do 10 % energije, 33 % od 50 do 75 % in 17 % turističnih gospodarstev od 10 do 25 % energije. Podatki so grafično prikazani v grafu 4.

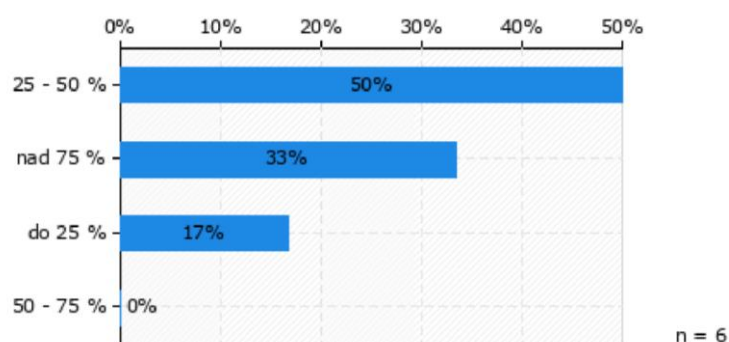
Graf 4: odstotek energije pridobljen iz obnovljivih virov.

67 % turističnih gospodarstev pri lokalnih proizvajalcih kupuje do 25 % blaga, hrane in pijač, dobra tretjina pa od 50 do 75 %. Odgovor na to vprašanje je podalo 6 turističnih gospodarstev. Podatki so grafično prikazani v grafu 5.

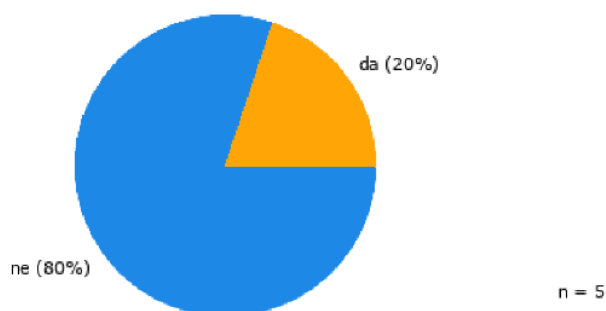
Graf 5: odstotek blaga, hrane in pijač kupljen pri lokalnih proizvajalcih.

Na vprašanje kolikšen odstotek storitev za turistično gospodarstvo opravijo lokalni ponudniki, je bilo zabeleženih 6 veljavnih odgovorov, od tega jih je polovica odgovorila 25 – 50 %, tretjini opravijo lokalni ponudniki 75 % storitev, 17 % pa uporabi njihove storitve v do 25 %. Podatki so grafično prikazani v grafu 6.

Graf 6 : odstotek storitev, ki jih za turistična gospodarstva opravljajo lokalni ponudniki.

Na vprašanje »Ali ste podatke o porabi energije pripravljeni deliti z nami in vas lahko naknadno kontaktiramo glede tega?« je bilo podanih 5 veljavnih odgovorov turističnih gospodarstev. 1/5 se strinja z vpogledom in nadaljnjim sodelovanjem z lokalno turistično organizacijo, ostali so to možnost zavrnil.

Graf 7 : pripravljenost delitve podatkov o porabi energije.

Glede porabe vode in deljenja podatkov pa smo zabeležili 4 odgovore, vendar so žal prav vsi zavrnil sodelovanje.

Graf 8 : pripravljenost delitve podatkov o porabi vode.

Zaključek

Destinacija Bled je turistično obremenjena, zato je zelo pomembno dobro sodelovanje med vsemi deležniki – lokalno turistično organizacijo, prebivalci, turističnim gospodarstvom in obiskovalci. Del turističnega gospodarstva se med sabo dobro povezuje, subjekti sodelujejo tako med sabo kot tudi z lokalno turistično organizacijo.

Hkrati pa se po drugi strani kaže odklonilen odnos nekaterih do sodelovanja oziroma poročanja.

Glede na to, da je anketo v celoti rešila le slaba četrtnina sodelujočih turističnih gospodarstev, bomo v prihodnje več moči in časa uperili v seznanjanje le-teh s pomenom trajnostnega turizma, sprejemanja ukrepov za bolj zeleno destinacijo ter povezovanju tako z nami kot samih turističnih gospodarstev med seboj. S tem bomo okrepili zavedanje o pozitivnih učinkih trajnostno naravnanih dejavnosti in turizma ter poskušali povečati trajnostno ravnanje le-teh tudi v praksi.